

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-109М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з дисципліни

«Публічне управління та адміністрування»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Державна служба»
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 3
від 21 листопада 2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Державна служба» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Мартинюк Г. Ф. – Рівне : НУВГП, 2024. – 21 с.

Укладач: Мартинюк Г. Ф., к.пед.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., проф., завідувачка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник ОП: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., проф., завідувачка кафедри менеджменту та публічного врядування.

Попередня версія 07-06-63М

© Г. Ф. Мартинюк,
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

	Стор.
1. Мета і завдання виконання практичних завдань.....	4
2. Тематика практичних занять.....	8
3. Методи навчання.....	15
4. Оцінювання знань студентів.....	15
5. Розподіл балів за формами контролю.....	16
6. Список рекомендованої літератури.....	17

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Публічне управління та адміністрування – дисципліна, що формує у студентів знання щодо функціонування роботи публічних адміністраторів на найвищому державному управлінському рівні. Дозволяє оволодіти новими теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування й набути практичні вміння й навички щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування, застосування механізмів взаємодії публічної влади та волонтерства.

Предметом вивчення даної дисципліни є процес досягнення національних цілей та інтересів через організацію діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових, органів місцевого самоврядування.

Метою вивчення дисципліни є формування здатності розв'язувати комплексні проблеми в сфері публічного управління та адміністрування суспільними процесами та відносинами, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у здобувачів вищої освіти. Сучасні концепції публічного управління та адміністрування сьогодні є невід'ємною складовою ефективного функціонування розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як ключовий критерій належного соціально-політичного врядування, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни.

Завдання вивчення дисципліни: - узагальнення теоретичних засад у сфері публічного управління та адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції; - визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління в розвитку суспільства; - опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного управління об'єктів публічної сфери; - оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загальноцивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків; - набуття навичок розроблення та впровадження заходів

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології,

міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретичні засади публічного управління та адміністрування

Мета: ознайомити студентів із методологічною основою публічного управління та адміністрування, його принципами, методами, предметом та об'єктом.

Питання для обговорення:

1. Поясніть сутність понять: «публічне управління та адміністрування» і «державне управління».
2. Характеристика публічного управління як методологічної основи.
3. Завдання і принципи публічного управління та адміністрування.
4. Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування в Україні.
5. Формування та розвиток системи публічного адміністрування України.
6. Яке значення курсу в підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування.
7. Взаємозв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Сутність та зміст управлінської діяльності.

Мета: ознайомити студентів із складовими публічної сфери та місцем публічного управління в ній.

Питання для обговорення:

1. Поняття та загальні риси управлінської діяльності. Форми, методи, стадії управлінської діяльності. Управлінські технології, поняття та види.
2. Цілі публічного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення.
3. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування.
4. Розподіл адміністративних процесів на функції управління.
5. Сучасні тенденції трансформації системи публічного управління та адміністрування.

Тема 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування завдань публічного адміністрування

Мета: ознайомити студентів із місцем публічного адміністрування в громадянському суспільстві; подати здобувачам основні характеристики громадянського суспільства; навчити визначати місце і функції громадських організацій у публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Визначте основні характеристики громадянського суспільства.
2. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
3. Місце і значення громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Охарактеризуйте організаційну структуру публічного органу.
5. Завдання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки.

6. Функції держави і суспільства в здійсненні соціальної політики.
7. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.
8. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики.
9. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Тема 4. Закони та принципи публічного управління та адміністрування

Мета: ознайомити студентів із основними законами та принципами публічного адміністрування;

Питання для обговорення:

1. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
2. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.
3. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади.
4. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
5. Закон централізації та децентралізації влади.
6. Загальносистемні принципи публічного адміністрування та їх застосування.

Тема 5. Основні засади публічного управління та адміністрування в соціальній сфері

Мета: ознайомити студентів із основними теоріями управління суспільством та державою; поглибити знання з основних підходів до соціальної політики.

Питання для обговорення:

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
4. Основні види соціальної допомоги держави.
5. Зростання ролі позаекономічних факторів.
6. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.
7. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
8. Забезпечення державою безпеки прав і інтересів споживачів.
9. Принципи оцінки ефективності соціальної політики.

Тема 6. Публічне адміністрування та економіка.

Функції публічного адміністрування у сфері економіки

Мета: ознайомитися з основним напрямками формування сучасної економічної системи; виокремити механізми взаємодії суспільства та економіки.

Питання для обговорення:

1. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.
2. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Основні напрями державного регулювання економікою.

3. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки.
4. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.
5. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
6. Антимонопольна діяльність.
7. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.
8. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 7. Антикорупційна діяльність в сфері публічного адміністрування

Мета: знати нормативно-правову базу антикорупційної діяльності. Ознайомитися з чинниками запобігання проявам корупції.

Питання для обговорення:

1. Поняття корупції та корупційних дій.
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
3. Політичні чинники запобігання проявам корупції. Нормативно-правові чинники запобігання проявам корупції. Організаційні чинники запобігання проявам корупції. Економічні чинники запобігання проявам корупції.
4. Кадрові чинники запобігання проявам корупції.
5. Морально-психологічні чинники запобігання проявам корупції

Тема 8. Місцеве самоврядування як елемент публічного управління та адміністрування

Мета: знати систему органів місцевого самоврядування; ознайомитися з повноваженнями виконавчих органів сільських, селищних рад, та їх роботою під час воєнного стану.

Питання для обговорення:

1. Організаційно-функціональна структура системи місцевого самоврядування.
2. Поширені терміни для позначення місцевого самоврядування: «муніципальне управління», «місцева автономія», «територіальна децентралізація» та ін.
3. Національні теорії місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення та їх повноваження.
4. Функції місцевого самоврядування
5. Виявлення, запобігання і нейтралізація загроз національним інтересам органами державної влади та місцевого самоврядування.
6. Територіальні громади під час воєнного стану

Тема 9. Інформаційна відкритість державних органів і реалізація прав громадян у публічному управлінні та адмініструванні.

Мета: вміти послуговуватися інформаційним забезпеченням внутрішньої організації органів державної влади, аналізувати комунікаційний процес в публічному управлінні та адмініструванні; вміти визначати конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.
2. Інформаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.
3. Комунікації та комунікаційний процес в публічному управлінні та адмініструванні.
4. Особливості комунікацій з громадянами під час воєнного стану.
- 5.

Тема 10. Реформування організаційної структури публічного управління та його нормативно-правове врегулювання.

Мета: Ознайомитися з реформуванням організаційних структур публічного управління за Концепцією адміністративної реформи в Україні. Знати нормативно-правове забезпечення організаційної структури публічного управління та адміністрування ..

Питання для обговорення:

1. Реформування організаційних структур публічного управління за Концепцією адміністративної реформи в Україні.
2. Концептуальні засади реформування місцевих органів влади та напрями регіональної політики.
3. Оцінка результативності та ефективності управлінських рішень.

3. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни використовуються методи: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, *навчальна дискусія, дебати.*

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

4. Оцінювання знань студентів

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2											
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	M1	M2	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	20	20	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Основна

1. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко та ін. К. : Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.
2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
3. Вівсянник О. М. Міжнародні організації в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020.
4. Вівсянник О. М. Стратегічні пріоритети всесвітньої організації охорони здоров'я в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Вісник НУЦЗУ. Серія: державне управління*. 2020. № 1. С. 275–284.
5. Вівсянник О. М. Аналіз співпраці органів державного управління з міжнародними медичними організаціями за їхніми функціональними напрямками. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Т.2. С. 92–97.
6. Сазонець І. Л., Вівсянник О. М. Передумови функціонування міжнародних організацій в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 227–237.
7. Гринь Д. В. Інструменти удосконалення взаємодії між органами публічної влади та громадянами. *Інвестиції: практика та досвід*. № 10/2021. DOI: 10.32702/23066814.2021.10.137. URL: www.investplan.com.ua/pdf/10_2021/22.pdf.

8. Козирева О. В., Зоїдзе Д. Р. Техніка адміністративної діяльності : навчальний посібник, Х. : Видавництво Іванченка, 2021. 197 с.
9. Основи публічного адміністрування : навчально-методичний посібник / уклад.: Н. П. Матюхіна та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с.
URL: <https://cryspo.ru/gosudarstvennoe-i-municipalnoe-upravlenie/nagaiev-v-m-publichne-administruvannja>
10. Петков В. П., Торяник В. М. Менеджмент у державному управлінні : навчальний посібник / за заг. ред. О. В. Негодченка. Стереотипне видання. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 404 с.
11. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А. О. Дегтяр, О. А. Дегтяр, Х. І. Калашнікова, М. К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
12. Публічне управління як системне суспільне явище: підручник / за заг. ред. д.і.н., професора кафедри Михненко А. М., д.е.н., професора кафедри Грущинської Н. М. Київ : НАУ, 2019. 516 с.
13. Koshykov D. O. Promising ways to increase the effectiveness of public policy on economic security. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2020. 8. P. 52–58.
14. Pylypyshyn P. Legal regulation of the financial and economic security of Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2022. № 1 (42). P. 510–521.

Допоміжна

1. Громадське обговорення проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року» URL: <https://mkip.gov.ua/news/7512.html> (дата звернення: 24.02.2024).
2. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія: І. О. Дегтярьова, В. С. Куйбіда, П. М. Петровський та ін., уклад. Т. О. Мельник. Т. 1. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 213 с.
3. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Інформаційна безпека. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1528> (дата звернення: 11.03.2022). DOI: 10.32702/2307-2156-2019.11.36.
4. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Сучасний стан децентралізаційних процесів в Україні. *Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад: мат-ли I Міжнар. наук.-метод. конф.* Рівне : Волин. обереги, 2018. 233 с. С. 18–20.
5. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Дослідження сприйняття корупції в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 1 URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?n=1&y=2022>. DOI: 10.32702/2307-2156-2022.1.34
6. Мартинюк, Г. Ф. Зарубіжний досвід організації підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців: проблеми імплементації в Україні. *Стратегія*

і тактика державного управління: збірник наукових праць.
Вип. 3-4. Рівне, 2019. С. 45–53.

7. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Законодавство України під час воєнного стану. *Наука, технології, інновації: світові тенденції та регіональний аспект* : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 23–24 вересня 2022 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022. С. 74–78.

8. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Формування цифрової грамотності державних службовців. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2022. № 10 URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/631>
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.10.7>

9. Мартинюк Г. Ф., Проказюк І. С. Аналіз міграційних процесів в Україні у довоєнний та воєнний періоди. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* № 6. 2024. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3931>

10. Strategy for the digital transformation of UN peacekeeping. URL: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/strategy-for-the-digital-transformationof-un-peacekeeping_en_final-01_15-08-2021_final.pdf

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.
2. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Громадянське суспільство і влада : урядовий інформаційно-комунікаційний ресурс. URL: <http://civic.kmu.gov.ua>.
5. Координаційна рада з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України. URL: <http://civil-rada.in.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL: www.nads.gov.ua.
7. Офіційний веб-сайт European Group of Public Administration (EGPA). URL: <http://www.ias-iisa.org/egpa/> 14. Sustainable development
8. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
9. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>.
10. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України № 5463-VI від 16.10.2012. URL: <http://surl.li/agkgv/>
11. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олексі Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php.